

Prof. Dr. August Stahl

August Stahl 1934-ben született Mettlachban. Germanisztikát és romanisztikát tanult, majd nyugdíjazásáig az Saarbrückeni Egyetem Germanisztika Intézetének német irodalom professzora. Kiemelt szerepe volt az itt létesített Osztrák Irodalom és Kultúra Kutatóintézet megalapításában, amely egyedül álló a tekintetben, hogy az egyetlen osztrák témájú szakkönyvtár Németországban. Stahl professzor máig is a kutatóintézet munkatársa maradt, számos doktori és habilitációs értekezés témavezetője, bírálója. 1995-től a Nemzetközi Rilke Társaság alelnöke, majd 2004-2012 elnöke.

Egyszerűségekre való törekvés, kitartás, türelem, és a létező világ fenntartások nélkül való elfogadása - ezek a rilkei erények jellemzik Stahl professzor munkásságát és emberekhez való viszonyát. Több mint 10 éve, évről-évre visszatérő vendégoktatóként üdvözölhetjük Budapesten. A Károli Gáspár Református Egyetem elkötelezett támogatója, aki az elmúlt időszakban mindvégig olyan együttműködések kiépítésén fáradozott, amelyek az intézmény tudományos megbecsültségét, az oktatók kutatói karrierjét segíthetik. Közreműködésének köszönhetjük, hogy a BTK Német Nyelv és Irodalom tanszéke, annak oktatói és hallgatói négy éven keresztül egy DAAD-GIP, intézeti együttműködés keretében gyarapíthatták szakmai tudásukat, felkészültségüket. Habilitáció és PhD-fokozatszerzési előkészítő tanulmányutakra, akkreditációs partneri tanácsadásra, könyvadományok és technikai eszközök beszerzésére nyílt így módunk, mintegy 40 000 Euro értékben. A programban 6 oktatónk (4 habilitációt előkészítő, 2 PhD fokozatszerzési kutatás), 2 könyvtárosunk, és 4 diákunk vett részt. A GIP együttműködésnek köszönhetően épült fel a tanszék könyvtára, mind a kötetek beszerzése, mind pedig a szakmai háttértanácsadás Stahl professzor úr kezdeményezésére történtek. A saarbrückeni germanisztikai könyvtár másodpéldányai a mai napig a KRE állományát gyarapítják.

August Stahl a tudományos világ a legismertebb és legelismertebb Rilke kutatók közt jegyzi. Munkái elsősorban a képiség és nyelvi megformálás kérdéseire koncentrálnak, de az apró részleteknek is jelentőséget tulajdonító, példátlanul lelkiismeretes szövegolvásó olyan tanulmányokkal is megörvendeztette kollégáit, mint például az orosz ikonfestészet Rilkére gyakorolt hatása - különös tekintettel annak perspektivikus sajátosságaira. A Rilke lírájában fellelhető konjunktív igealakok egy angyalokkal benépesített térben való lét bizonyítékává válnak, és egy-egy szokatlanul használt írásjel lényegi értelmet nyer. Szövegmagyarázatai a vizsgált szövegeken jóval túlmutatnak, a költő életművére, személyiségére és irodalomtörténeti jelentőségére vonatkozó tudnivalók páratlan kincsestárát mutatják meg. A Rilke Társaság üléseinek

tetőpontját jelentik Stahl professzor előadásai, ahol szerényen visszafogott, humoros, ugyanakkor kritikus hangvétellű megszólalásai olyan részletekre irányítják a hallgatóság figyelmét, amelyeket a gyors információfeldolgozáshoz szokott szemek már nem is észlelnek. Hasonlóan lényeglátóak és meglepőek a Rilke Társaság folyóiratában, a *Blättern der Rilke-Gesellschaft* hasábjain sorozatként közölt „*Margináliák*”, amelyek az adott évben megjelent Rilke szövegkiadásokat és Rilke szakirodalmat veszik számba. E semmihez sem mérhető gazdagságú, a rilkei életmű és a még feldolgozatlan hagyaték lenyűgöző ismeretéről tanúskodó beszámolók hosszú évek óta a Rilke kutatás alapirányait jelölik ki.

A nagy jelentőségű tudományos publikációik közül ehelyütt csak párat van mód említeni: a „*Vokabeln der Not*” und „*Früchte der Tröstung. Studien zur Bildlichkeit im Werke Rainer Maria Rilkes*” című doktori értekezést, és a hasonlóképpen megkerülhetetlen a két kötetes Rilke-Kommentárt, az 1978-ban íródott *Rilke Kommentar zum lyrischen Werk*-t, valamint az egy évvel később, 1979-ben publikált *Rilke-Kommentar zu den „Aufzeichnungen des Malte Laurids Brigge”, zur erzählerischen Prosa, zu den essayistischen Schriften und zum dramatischen Werk*-t. Szintén August Stahl az 1996-ban megjelent 4 kötetes, páratlan értékű kommentárokkal és szövegmagyarázatokkal kiegészített kritikai életműkiadás egyik szerkesztője, az elbeszélések és a Malte-regény különkiadásának közreadója. De neki köszönhetjük olyan korábban nem ismert szövegek felkutatását és kiadását is, mint Rilke Valerie von David-Rohnfeld-hez címzett levelei és naplóbejegyzései, vagy a hagyaték feldolgozása során fellelt és az életműben a nekik kijáró helyre emelt korai elbeszélések.

Mindezen megjelenéseket áthatja személyiségének törekenységében is tiszteletet parancsoló, emberi esendősége, szelíd humora, a páratlanul gazdag tudás által nyert alázata. A megjelent tanulmányok és előadások tanúsága szerint tanítói a nagy vitázó, Erasmus von Rotterdam, Ágoston-rendi szerzetes, filozófus és teológus; Sebastian Brandt, elzászi humanista, a divina satyra, az emberi gyarlóságok, bűnök és fonákságok végeláthatatlan lajstromának, a *Bolondok hajójának* szerzője; a rendtársaival apostoli szegénységben és testvéri közösségben élő Assissi Szent Ferenc, és legutóbb Szent Ágoston voltak. Bizton állíthatjuk, a professzor úr végigjárta az emberi megismerés ágostoni fokozatait, az érzékelés és a tudomány lépcsőin át eljutva a valódi bölcsességig, élő bizonyítékaul annak a szintén ágostoni kitételnek, miszerint az ember *eszes lélek*.

A tiszteletbeli doktorrá való kinevezéshez szeretettel gratulálunk és életére és munkájára Isten áldását kérjük!